

aspecten

Henk Jochemsen: 'Schaam je niet voor je overtuiging'

Hoogleraar in beeld

Op deze plaats doet Christine Boshuijzen-van Burken verslag van een bezoek aan één van de hoogleraren Christelijke Filosofie: Prof. Dr. Henk Jochemsen

Vandaag strijk ik neer in de collegebanken van de Wageningen University. Ik bevind me onder het gehoor van hoogleraar Christelijke Filosofie Henk Jochemsen, voor een college evolutionisme en scheppingsgeloof. Stefan van Dam, student Geo Information Science, volgt het keuzevak omdat het hem een adelaarsperspectief geeft: "Je kijkt nu van buitenaf op wat je studeert. Dat wordt je nergens anders gegeven." Het vak komt zeker van pas in de rest van zijn carrière. "Neem het voorbeeld van vanavond over de discussie tussen bio industrie en Greenpeace. Je kunt tot een constructievere discussie komen als je van een afstand naar je eigen redenering kijkt."

Niet iedereen die op de Universiteit komt studeren behoudt het geloof in God. Stefan denkt dat dit te maken heeft met

het verwisselen van worldview met het bedrijven van wetenschap. "Ik denk dat het onderscheid tussen feiten, observatie, theorie en wereldbeeld me scherp zou kunnen maken en houden. Dit onderscheiden van verschillende levels is best belangrijk als je wetenschapper of onderzoeker wilt worden." "Wat ik ook echt een meerwaarde vind aan deze colleges is het sparren over deze dingen met mede-christenen."

Marta Vallve is een Spaanse studente Biotechnologie en zit in haar laatste jaar. Ze volgt de colleges omdat ze filosofie belangrijk vindt. "Het is gemakkelijk om uit het oog te verliezen wat er buiten de wetenschap gebeurt als je er midden in zit. Dit geeft me een breder perspectief, daar zocht ik naar". "Voor mijn toekomst is het wellicht van belang dat ik geleerd heb de wetenschap op een eerlijkere manier te zien. Hierdoor kan ik beter wetenschap bedrijven. Maar het kan me ook helpen om beter te leven, omdat je meer oog hebt voor alle andere aspecten in het leven." Marta raadt studenten zeker aan deze colleges te volgen. "Ik vind het alleen al de moeite waard dat je leert te denken over dingen waar je nooit van gedacht had dat je er over na zou denken. De brede blik, daar doe ik het voor".

Henk Jochemsen kwam in zijn studententijd in aanraking met de Wijsbegeerte der Wetsidee. "In mijn colleges nu gebruik ik nog steeds hoofdelementen uit de Wijsbegeerte der Wetsidee.

Rondje studiekringen: Katwijk

Studiekringen van de Stichting Christelijke Filosofie: reflectie en gesprek vanuit christelijk wijsgerig perspectief in den lande. Elke editie van Aspecten brengen we een studiering voor het voetlicht. Deze editie is Katwijk aan de beurt.

De studiering in Katwijk is eind 1971 opgericht door de heer J. Krabbendam en de heer J. Baalbergen. Zij waren hier voor gevraagd door de heer L. Kalsbeek (schrijver van het in 1970 verschenen boek "De Wijsbegeerte der Wetsidee", als nr 16 in de reeks "Christelijk Perspectief"). De heer Krabbendam leidt de kring tot de huidige dag! De kring heeft circa 15 leden die op de laatste vrijdag van de maand bij elkaar komen. Voor dit seizoen staan een aantal inleidingen over vormen van (christelijke) filosofie op het programma.

De heer C. Stam is lid sinds 2004. "Op colleges van Prof. Dr. E. Schuurman in Delft had ik vroeger al de smaak te

Katwijk

pakken gekregen van het christelijk wijsgerig denken". In de kring treft de heer Stam een nadere kennismaking met het gedachtegoed van Dooyeweerd en zicht op het verband tussen kennis en werkelijkheid. "De kring Katwijk behandelde in dat jaar (2004) 'Sekse als antwoord' van Verkerk; terwijl ik bezig was aan een serie opstellen over de huwelijksplechtigheid. Enige verdieping was daarvoor wel nodig." "Als tip voor aspirant-leden is het de moeite waard om kennis te nemen van het boek van Kalsbeek 'De Wijsbegeerte der Wetsidee'. Deze bagage heb je wel nodig om zinvol aan de gesprekken te kunnen deelnemen. Maar wacht niet tot je klaar bent met lezen; kom gewoon eens langs!"

Meer informatie over de studiekringen is te vinden op de website: <http://www.christelijkefilosofie.nl/gedachtegoed/studiekringen/>. Aanmelden en informatie via info@christelijkefilosofie.nl.

Hoogleraar in beeld *(vervolg van pag. 1)*

De anti-reductionistische gedachte, oftewel het onderscheiden van aspecten met hun eigen normativiteit; een kritische houding tegen te hoge pretenties van de wetenschap: niet anti-wetenschappelijk, maar wel een relativisering van de wetenschap; en de gedachte dat elk denken geworteld is in een grondmotief en ten diepste in een religieuze houding."

De potentie van de christelijke filosofie voor de levenswetenschappen is hoog: "De idee van het anti-reductionisme is heel belangrijk. Ook het onderscheiden van diverse subjects- en object functies kan verhelderend zijn in het begrijpen van levensprocessen, maar vooral ook van dieren en dierenwelzijn. In de antropologie van Dooyeweerd, met de vier substructuren, gelden de onderste drie ook voor dieren. Dit maakt het mogelijk om bestaande theorieën over dierenwelzijn, als basis voor dierenethiek, te integreren met behulp van de drie substructuren in de antropologie van Dooyeweerd."

Eén van de belangrijkste dingen die Henk Jochemsen de studenten wil bijbrengen is: "Schaam je niet voor je overtuiging. En wees bescheiden in je wetenschappelijke beweringen. Het christelijk geloof is niet in strijd met een verantwoorde wetenschapsbeoefening. Laat je niet door de pretenties van de wetenschap in de luren leggen".

De mooiste momenten van het college geven zijn er wanneer er opeens een inzicht binnenkomt van validiteit van een chris-

telijk wijsgerig inzicht, of zelfs een geloofsinzicht. "Bijvoorbeeld toen ik betoogde dat het christelijk geloof bescherming biedt tegen ideologie. In het christelijk geloof wordt alleen de Schepper aanbeden en dit behoed je juist voor oogkleppen in de zin van het verabsoluteren van bijvoorbeeld veiligheid, economische groei of materiële welvaart, zoals Goudzwaard laat zien. Ideologie leidt altijd tot een vorm van verslaving, een reductionisme, een verstoring van het goede leven. Op een tentamen zei een niet-gelovige student: "Het geloof behoed je voor ideologieën die je oogkleppen opzetten. Dat is een interessante functie van het geloof". Ze erkende de waarde ervan."

VAN DE BESTUURSTAFEL

Volgens mij is het niet erg interessant voor de lezer om hier op te gaan sommen waar het bestuur allemaal mee bezig is. Als het goed is merkt u dat vanzelf wel als het gerecht wordt geserveerd en bent u niet erg geïnteresseerd hoe het er in de keuken aan toe is gegaan.

Daarom vertel ik graag waarom ik zo'n plezier heb om deze vereniging te besturen, nu al 8 jaar lang.

Allereerst omdat ik met bestuursleden en medewerkers op het centrum mag werken die heerlijk verschillend zijn maar dezelfde passie delen. Ondanks soms hersenbrekende vraagstukken die op tafel komen bewaren we de humor en de hoop.

Verder is het leuk om een vereniging te besturen die je in hoge mate als christen heeft gevormd. Fundamentele inzichten op het gebied van geloof, wetenschap en samenleving die ik al 40 jaar koester komen uit deze denktraditie voort. En door deze te confronteren met nieuwe ideeën en in de praktijk te brengen heb je iets gekregen wat je graag weer aan volgende generaties door wil geven.

Als ik bijvoorbeeld de colleges van onze hoogleraren bijwoon, boeken van een nieuwe generatie denkers lees of aanwezig mag zijn bij inleidingen van andere bij onze beweging betrokken mensen dan zit ik van oor tot oor te glunderen en ben ik er trots op dat ik mijn steentje mag bijdragen aan het levend(-ig) houden van deze denkbeving.

Ook wordt mijn plezier om te besturen gevoed door met elkaar steeds weer nieuwe activiteiten te ontwikkelen om ook in deze tijd relevant te blijven en "impact" te hebben. Daar toe zijn we in gesprek met andere organisaties om intensiever mee samen te werken, zetten nieuwe activiteiten op zoals het Mekkes symposium op 20 november 2015, organiseren dit najaar een Studium Generale 'religie en filosofie' in Utrecht en starten een nieuwe studiekekring Utrecht-Amersfoort.

Tenslotte is dit mooi werk omdat we dit mogen doen in de wetenschap dat al ons gezwoeg bruikbaar is in het rijk van God, dat gekomen en komend is.

Mooi werk dus!

Ab Berger, voorzitter bestuur

VAN DE PENNINGMEESTER

De financiering van de leerstoelen en de activiteiten van de Stichting Christelijke Filosofie vraagt van het bestuur veel aandacht. In 2015 zijn twee plannen uitgewerkt voor een meer structurele en meerjarige financiële zekerheid. Het eerste plan is reeds uitgevoerd (de brief bij het blad Sopia) en het tweede zal in januari 2016 worden uitgevoerd.

In december van elk boekjaar moeten wij een financiële inhaalslag maken. Tot en met september 2015 lopen de inkomsten 25 % achter op de uitgaven en zijn de leerstoelen voor 70% gegarandeerd. De inhaalslag is dus nodig, maar als zij slaagt dan kunnen we in 2016 zonder tekort starten. Kortom, met uw hulp wordt 2015 een financieel gezond jaar.

CITAAT

Het werk van de christelijke filosofie is zeer belangrijk want het is goed wanneer je denken ergens voor anker kan gaan, een kader kan krijgen in een diepe verbondenheid met Jezus Christus, het Woord dat naar deze wereld kwam.

Ik heb ook zelf als minister van Defensie gemerkt hoe belangrijk het was dat ik via het christelijk filosofisch denken geleerd had te onderscheiden tussen moraliteit en recht, tussen macht en dienstbaarheid en de begrensdheid van al ons menselijk handelen.

Daarom verdient dit werk uw steun!

Eimert van Middelkoop, minister van Defensie 2007-2010

Internationaal congres 2016 in aanbouw

Eén keer in de vijf jaar organiseren wij een internationaal congres. In 2011 was de laatste op de VU en nu zal in augustus 2016 het volgende congres in Leuven (België) plaatsvinden. De titel is "Christianity and the Future of our Societies" (CFS2016). Thema's zoals de beweging van Noord naar Zuid binnen de wereldwijde kerk, de milieucrisis, instabiliteit in verschillende regio's zullen vanuit dat thema worden geanalyseerd en besproken. Dit congres organiseren we samen met de Evangelical Theological Faculty en richt zich op zowel filosofen als theologen. De voorbereidingen zijn nu in volle gang en een aantal interessante sprekers zoals bijvoorbeeld Marilyn Robinson hebben nu al toegezegd een bijdrage te zullen leveren. Robinson is een groot Amerikaans literator die diverse literatuurprijzen heeft gewonnen en invloedrijk is tot in het Witte Huis. Zij weet haar analyse van Calvijn inspirerend te verbinden met moderniteit en het organiserend comité is daarom heel blij dat zij voor dit congres naar Europa komt.

16 januari 2016: Studieconferentie Normatieve praktijken

Zaterdag 16 januari 2016 organiseren wij onze jaarlijkse studieconferentie. Prof.dr. Harry Kunneman spreekt over: "Normatieve Praktijken – een aanknopingspunt voor nieuwe vormen van morele binding?". Prof.dr. Harry Kunneman is hoogleraar sociale en politieke theorie aan de Universiteit voor Humanistiek. Prof. dr. Jan Hoogland en Dr. ir. Jan der Stoep verzorgen een co-referaat.

Aanmelding: Uiterlijk **dinsdag 12 januari 2016**, bij voorkeur op ledenadministratie@christelijkefilosofie.nl of via tel. 033-4328288. Wij zijn rond de kerstperiode echter beperkt aanwezig.

Toegangsprijs en betaling: Voor leden van de VRW en studenten is de toegang € 10,00 en voor niet-leden € 15,00. Koffie/thee, lunch en borrel na afloop zijn inbegrepen. U dient dit bedrag over te maken op bankrekeningnr. NL33INGB0001209598 t.n.v. SCF te Amersfoort o.v.v. '8214 Studieconferentie 2016'.

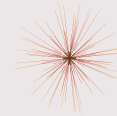
Locatie: ROC Midden Nederland, Vondellaan 174, 3521 GH Utrecht. Parkeren onder het ROC is gratis. De locatie is vanaf Utrecht CS goed bereikbaar.

Colleges

> Hoogleraar Maarten Verkerk verbonden aan de Technische Universiteit Eindhoven zal van 3 februari tot 6 april 2016 college geven met als titel: Religie, wetenschap en techniek. Waar het conflict werkelijk ligt.

> Wetenschaps- en techniekfilosofie is het college dat door Prof. dr. M.J. de Vries wordt gegeven in Delft. In dit college, dat gehouden wordt vanaf 10 februari, wordt de eerste helft van het boek *Philosophy of Technology: An Introduction for Technology and Business Students* behandeld. Voor meer informatie kunt u mailen naar ledenadministratie@christelijkefilosofie.nl of kijken op de website www.christelijkefilosofie.nl

> Lindeboom hoogleraar Ethiek van de zorg Theo Boer zal ook in 2016 één of meer cursussen in de medische ethiek verzorgen. Deze zal/zullen in het najaar van 2016 worden gegeven op een locatie in het midden van Nederland. Voor meer informatie kunt u schrijven naar info@lindeboominstituut.nl of kijken op de website van het Lindeboom Instituut www.lindeboominstituut.nl

Uitgave van Stichting voor Christelijke Filosofie

Bestuur van de vereniging en stichting

Drs. A. Berger (voorzitter)
Dr. K. van Bekkum
Prof. dr. G.J. Buijs (vicevoorzitter)
Dhr. D. den Hollander (penningmeester)
Ing. A.F. de Visser MA
Drs. W. Vollbehre (secretaris)
Dhr. T.A.G. Zeldenrust
Dr. Ing. C.G. Boshuizen-van Burken

Curatorium van de stichting

Prof. dr. F. van der Duyn Schouten (voorzitter)
Prof. dr. J.J. Graafland
Ir. G.J. Harmsen
Dr. P. Blokland
Prof. dr. J.C. Kennedy

Hoogleraren van de stichting

Prof. dr. J. Hoogland (Twente)
Prof. dr. M. J. de Vries (Delft)
Prof. dr. R. van Riessen (Leiden)
Prof. dr. Ir. H. Jochemsen (Wageningen)
Prof. dr. M. J. Verkerk (Eindhoven en Maastricht)

Centrum voor Christelijke Filosofie

Drs. H. v.d. Streek (wetenschappelijk directeur)
Mw. H. Wieringa (office manager)
Ir. I. de Graaf (administratie)

Contributie en abonnementsprijzen

per 1 januari 2014

- Contributie VRW: € 65,- per jaar (studenten: € 32,50); buiten Nederland: € 65,-
- Abonnement *Sophie*: € 33,- per jaar voor 6 nummers; zie www.sophieonline.nl
- Abonnement *Philosophia Reformata*: zie www.Philosophia-Reformata.org.subscription

Contact

Bergstraat 33, 3811 NG Amersfoort
Telefoon (033) 42 28 288
Email: info@christelijkefilosofie.nl
Website: www.christelijkefilosofie.nl
Bankrekeningnr.: NL33INGB0001209598